Doğan Kardeş

Sayı : 16
13 Şubat 1967
Pazartesi
Fiatı : 50 Kuruş

6 DENİZ EJDERİ

YERYÜZÜ İNSANLARININ DENİZDİBİNDEKİ DEV'İN KUVVETLERİNE KARŞI SAVUNMASINDA GÖREV ALAN DENİZALTI, HAM PETROL TANKLARINI ÇEKEN ROBOT BİR ŞİLEBİN İÇİNE GİZLENMİŞTİ. UÇAN BALIKLAR GÖRÜNDÜĞÜ SIRADA DENİZALTI SUYA DALAMADI, ÇÜNKÜ KAPILAR BOZULMUŞTU, AÇILMIYORDU...

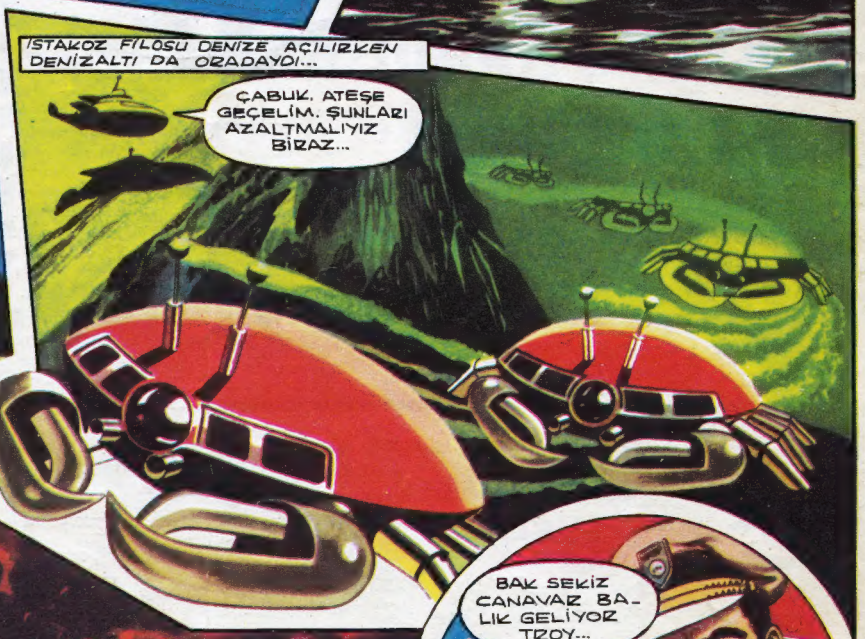

(Devamı son sayfada)

653

YAPI ve KREDİ BANKASI

23 yıldır tasarruf ve kültürü seven bir neslin yetişmesi için çalışmaktadır.

(MORAN - 6) — 21

BULMACA

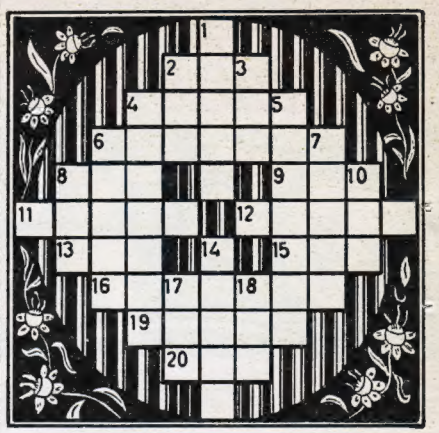

SOLDAN SAĞA:

2 — Spor karşılaşması, 4 — Zor olmayan, 6 — Konya'nın ilçelerinden, 8 — Gümüş, 9 — Azınlıklardan bir toplum, 11 — Haliç'te bir semt, 12 — Hazineleri ile meşhur bir padişah, 13 — Bir nevi çalgı, 15 — Donuk, 16 — Genç irisi, 19 — Pak, 20 — Hayvan ayakkabısı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA:

1 — Kalın ve büyük kereste, 2 — Bir renk, Noel'de süslenen ağaç, 4 — Gemilerde yolcuların hizmetine bakan, 5 — Ele avuca sığmayan, 6 — Anahtarla işleyen kapamaç, 7 — Kadın isimlerinden, 8 — İlkel kayık, 10 — Güney'de bir ilçemiz, 14 — Hayvan yemi, 17 — Bir cins geyik, 18 — Deniz mesafe ölçüsü.

GEÇEN BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

Soldan Sağa:

6 — Soba, 7 — Tava, 10 — Aya, 11 — Ark, 13 — Lâf, 14 — tsü, 15 — Asabı, 18 Samet, 21 — Oba, 23 — Yaz, 24 — Yal, 25 — Ana, 26 — Nar, 27 — Aza.

Yukarıdan Aşağıya:

1 — Koy, 2 — Fa, 3 — Kars, 4 — Ot, 5 — Ova, 6 — Saka, 7 — Balaban, 8 Alamano, 9 — Afet, 11 — Ati, 12 — Küs, 16 — Soy, 17 — Bala, 19 — Ayaz, 20 — Eza.

OKUYUCU MEKTUPLARI

(Yedi yıl önce Yunanistan'dan göçmen olarak yurdumuza gelip yerleşmiş ve şimdi Fatih'te oturan 15 yaşındaki okuyucumuz Güner Gedikler kardeşin mektubunu aşağıya alıyorum).

Sevgili Doğan Kardeş'im,

Öyle sanıyorum ki seni ilk elime aldığım zaman 7-8 yaşlarındaydım. O sıralar henüz Yunanistan'da oturuyorduk. Okulumuzda Türkçe derslerine önem verilmediği için ben de ana dilimi şimdiki kadar bilmez ve senin iç sayfalarından pek bir şey anlamazdım. Yalnızca son sayfandaki resimli hikâyelerini okumakla kalırdım. Ama gene de seni kendi duygu ve düşüncelerimize çok yakın bulurdum.

Daha sonra, 1962 yılında bir gün trene bindik ve İstanbul'a geldik. Var gücümle Türkçe çalışmaya koyuldum. Bir yıl sonra beni Hırkaişerif İlkokulu'nun 4'üncü sınıfına aldılar.

Bir gün sınıfımızda, öğretmenimiz bize cilt yapmayı öğretirken, bir arkadaşımın elinde bir yığın «Doğan Kardeş» gördüm. Arkadaşıma, onları nereden aldığını sordum. «Aboneyim» dedi. Ben de seni, tanıdığım bir kitapçıdan almaya başladım.

İstanbul'a geldikten sonra bilgilerim arttı. Bu arada kendimde büyük değişmeler hissettim. Yeni yeni şeylere merak sardırdım. Örneğin pul koleksiyonu yapmak, kartpostal biriktirmek, hafif batı müziği gibi...

Değişiklikler yalnızca bende değil, sende de oldu. Ama, şunu bütün içtenliğimle söylüyorum ki, sen, eski durumunu kat kat aştın. Bilgi ile eğlenceyi, çağımızın gereklerine göre kaynaştırdın.

Doğan Kardeş
ÇOCUK DERGİSİ

Pazartesi günleri çıkar
HAFTALIK ÇOCUK DERGİSİ
13 Şubat 1967
Fiatı: 50 Kuruş
Yıl: 21 Cilt: 1
Sayı: 578-16

Sahibi :
KÂZIM TAŞKENT

Bu sayıda mes'ul
Yazı İşleri Müdürü:
YAVUZ HERKMEN

ADRES VE TELEFON NO. LARI

Yazı İşleri: Divanyolu, Klod Farer Cad. No. 5 - İstanbul
✶ Posta Kutusu: 1146 - İst.
✶ Yazı İşleri ve Abone Telefon: 27 34 54 - 55 - 56
✶ Muhasebe Tel.: 22 00 24

ABONE ŞARTLARI

Yıllık: 25 TL. ✶ Altı aylık: 12,5 TL. ✶ Yurt dışı yıllık: 38 TL. ✶ Yurt dışı altı aylık: 19 TL. ✶ Adres değişikliği için 50 kuruşluk posta pulu gönderilmelidir ✶ Yapı ve Kredi Bankası'nın bütün şube ve ajanslarından abone kaydolunabilir.

İLÂN TARİFESİ
(Siyah Beyaz)

Tam sayfa	1500 TL.
3/4 sayfa	1100 TL.
1/2 sayfa	900 TL.
1/3 sayfa	600 TL.
1/4 sayfa	500 TL.

Renk ilâveleri özel tarifeye tabidir.

BASILDIĞI YER

Doğan Kardeş Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi - Divanyolu, Klod Farer Cad. No. 5 - İstanbul

Doğan Kardeş Dergisi ve kitapları YAPI ve KREDİ BANKASI'nın kültür hizmetlerinden biridir.

beş kıtadan

BOKS ANTRENMANI — Amerika'nın ünlü veterinerlerinden Dr. Keller Breland Arkansas'taki çiftliğinde sinema ve televizyon rolleri için çeşitli türden hayvan terbiye etmektedir. Bunlardan Sonny isimli keçiye boks öğreten Dr. Keller her sabah ona özel bir ringte oğlu Bradly ile antrenman yaptırmaktadır. Alttaki fotoğraf bu çalışmalardan birini göstermektedir.

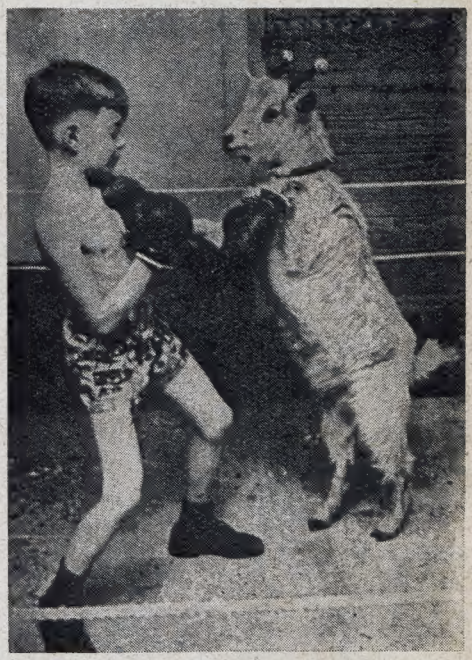

FUTBOL — Londra'lı küçük Jeyms, mahalledeki çocuklar okula gittiği zaman çok yanlız kalıyor, oynamak için kendisine arkadaş bulamıyordu. Yalnızlıktan sıkılan Jeyms, uzun süre buna bir çare aradı. Sonunda köpeğini kendisine oyun arkadaşı yapmayı düşündü. Bunu da başardı ve köpeğine futbol oynamayı öğretti. Böylece arkadaşları okula gittiği zaman yalnızlıktan kurtuldu. Fotoğraf küçük Jeyms'i köpeğiyle oynarken göstermektedir.

DOĞAN KARDEŞ KİTAP KULÜBÜ ÜYELERİ — Düzce'deki kardeşlerimizin «Düzce Çocuk Kütüphanesi Doğan Kardeş Kitap Kulübü»nü kurduklarını daha önceki sayılarımızda bildirmiştik. Yukarıdaki fotoğraf kulüp üyelerinden bir kısmını öğretmenleriyle birlikte göstermektedir.

İKİZLER ve ÜÇÜZLER ÜLKESİ

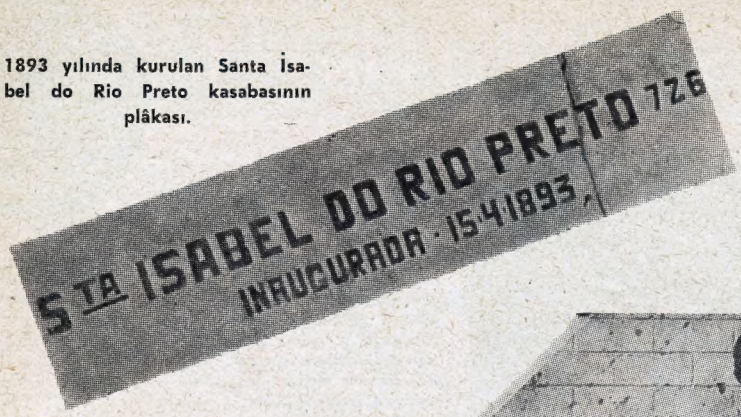

1893 yılında kurulan Santa İsabel do Rio Preto kasabasının plâkası.

HANGİ BOYDAN İSTERSENİZ... — İşte size, Santa İsabel sokaklarında sık sık raslayabileceğiniz bir aile manzarası... Altı tane ikiz kardeş, anne ve babasıyle bir arada...

ANCA BERABER, KANCA BERABER — Santa İsabel ikizlerinin bir özelliği de her zaman birlikte görülmeleri, her zaman birlikte gezip oynamalarıdır. Bu resimde, kasabadaki bir kardeş çiftini anneleriyle bir at gezintisinde gösteriyor.

Havasından mıdır suyundan mı, bilinmez, Brezilya'nın eski başkenti ve en büyük limanı Rio de Janeiro'nun küçük kasabalarından Santa İsabel'deki ikiz ya da üçüz kardeşlerin sayısı her yerden fazladır.

Santa İsabel'de tek çocuğun doğması bir parça yadırganır. Nasıl yadırganmasın ki, burada üçüzlerin sayısı hiçbir zaman 8'in altına düşmemiştir. Bu bir dünya rekorudur.

Gene nedendir bilinmez, Santa İsabel'in nüfusu hep yerinde sayar. Sayar, ama, ikizlerle üçüzler de dizim dizim dizilmekten geri durmazlar...

PARA BİRİKTİRME FONU

Doğan Kardeş'in kardeşleri arasında düzenlediği **PARA BİRİKTİRME FONU MÜSABAKASI**'nın dördüncü tertibi bu sayımızın son sayfasında yayımladığımız **4 numaralı MOR kuponla** sona ermektedir. Dördüncü tertip kur'aya iştirak etmek isteyen kardeşlerimizin 13. sayımızdan beri yayımladığımız 1, 2, 3 ve 4 numaralı MOR kuponları en geç

27 ŞUBAT 1967 PAZARTESİ

günü akşamı elimize geçecek şekilde aşağıdaki adrese postalamaları gerekmektedir. Doğan Kardeş, diğer üç tertipte olduğu gibi bu kur'aya da iştirak edecek kardeşlerinden 10'una **YAPI ve KREDİ BANKASI**'nda 500'er liralık **PARA BİRİKTİRME FONU** açacaktır. Üçüncü tertibin talihlilerini önümüzdeki sayı yayımlıyoruz.

**«DOĞAN KARDEŞ, Para Biriktirme Fonu Müsabakası
Divanyolu, Klod Farer Caddesi No. 5 — İSTANBUL»**

İKİZLER ÜLKESİNİN YENİ VATANDAŞLARI — Geçenlerde «İkizler ve Üçüzler Ülkesi» üçüz kız, üçüz erkek olmak üzere altı yeni vatandaş kazandı. Bu gibi çok bebekli doğumların artmasıyle, kasabalılar nüfuslarının pek yakında eski başkent Rio de Janeiro'nunkini geçeceğini ileri sürüyorlar !..

Bayanlar...

Baylar...

DEVELER NEDEN SUSUZ VE AÇ KALABİLİRLER?

Bilirsiniz, develer, susuz bir kum denizi olan çöllerde, kavurucu sıcak altında haftalarca yol alabilirler. Bu süre içinde yalnızca kuru yem yiyerek ve bir damla su içmeksizin yaşarlar. Ama sonunda bir vahaya ulaştıkları zaman, bir banyo teknesini dolduracak kadar su onlara az gelir.

Eski insanlar, deve hörgüçlerini bir çeşit su deposu sanırlardı. Fakat sonraları bunların suyla değil, yağla dolu oldukları anlaşıldı. Bu yağ stoku, deve çölde aç kalınca, onun yedek besini yerine geçmektedir.

Öyleyse bu hayvan, çok uzun bir süre susuzluğa nasıl dayanıyor?..

Çünkü devenin vücudu bol su emecek bir yapılıştadır. Hayvan, etinde, kanında, kaslarında ve hattâ derisinde bol bol su barındırır. Bu su yedeği tükendiği zaman ise hastalanır.

Deve hiçbir zaman az miktarda su içmez. Bu yüzden iyice susayıncaya kadar bekler ve sonunda en azından 50 litre suyu gövdesine indirir.

Uzun tüylü, iki hörgüçlü deve Orta Asya steplerinde yaşar. Afrika'nın kuzey yarısında ve Arabistan yarımadasında bulunan develer ise kısa tüylü ve tek hörgüçlüdür. ↑

← Devenin midesi, tıpkı süngerinkine benzeyen gözelerle doludur. En azından 10 litre su bulunur.

MATEMATİK DERSİNDE

Derste öğretmen anlatıyordu:

— «Matematik sayılara dayanan bir bilim dalıdır. Sayılar insanı hiçbir zaman aldatmaz. Örneğin, bir adam bir garajı oniki günde bitirirse, oniki adam aynı garajı bir günde tamamlayabilir...»

O sırada Ahmet hemen atıldı:

— «Öğretmenim, öyleyse bir gemi okyanusu sekiz günde geçerse, sekiz gemi bir günde geçebilir demektir!..»

ORMANLAR HÂKİMİ

Tarzan

7

TARZAN GATANA TAM-TAMLARINI DUYUNCA BİR TEHLİKE OLDUĞUNU ANLAYARAK O TARAFA DOĞRU GİDERKEN FENA KALPLİ ANGU VE BEYAZ ADAMLARIN TUZAĞINA DÜŞER... ARSLANLARA YEM OLMAK ÜZEREDİR.

TARZANIN BAĞIRIŞINI İŞİTEN ÇİTA HEMEN O TARAFA DOĞRU KOŞMUŞTU.

YAAAH

ZAVALLI ÇİTA TARZAN'I TEHLİKEDE GÖRÜNCE ÇOK ŞAŞIRDI...

11-7 8515

ZIPLAYIP BAĞIRARAK ARSLANLARIN İLGİSİNİ ÇEKMEK İSTEDİ...

BUNU BAŞARAMAYINCA KARŞIDAKİ KAYALAR GÖZÜNE ÇARPTI...

HEMEN KAYALARIN BULUNDUĞU YERE KOŞTU..

11-8 8516

ÇABUK DAVRANMAZSA ARSLANLAR TARZAN'I PARÇALAYACAKLARDI...

ARSLANLAR ÇEKE ÇEKE TARZAN'IN ÜSTÜNDEKİ AĞI ALMIŞLARDI

HIIIRRR!..

11-9 8517

ÇİTA ELİNE GEÇİRDİĞİ İRİ KAYALARI ARSLANLARIN ÜZERİNE ATMAYA BAŞLADI...

RRA

BU HAREKET ARSLANLARI ÜRKÜTTÜ..

RR! RR RR!

11-10 8518

ARSLANLAR BİRAZ UZAKLAŞINCA ÇİTA HEMEN YERE ATLADI
HAREKETSİZ DURAN TARZAN'I SARMAYA BAŞLADI..
AFERİN ÇİTA.ZAMANINDA YETİŞTİN!
11-11 8519
KRİGAH... TAR... ZAN.. NUMA!
ANLADIM. DEMEK BENİ ARSLANLARDAN KURTARDIN.
AMA BAK, GENE GELİYORLAR!
HAYDİ BA KALIM ÇİTA ZIPLA!
11-12 8520
HAYIR ÇİTA, BEN NUMALARI ÖLDÜRMEM.
O ZAVALLILAR AÇ OLDUKLARI İÇİN BANA SALDIRDILAR.
BENİ YAKALAMAK İÇİN TUZAK KURANLARI BULMALIYIZ BİZ.
BENİ GATANA'YA GİTMEKTEN ALIKOYMAK İSTEYENLER VAR.
BUNLAR KİM? ONLARI BULMALIYIZ.
11-14 8521
KÖYE YAKLAŞIYORUZ. AMA TAMTAM SESLERİ NEDEN HAFİF?
ŞURAYA BAK!
BU ZAVALLILAR YİYECEKSİZ VE SUSUZ KALMIŞ!..
11-15 8523
GATANA MAĞARASINDAKİ HAYALET BİZİ SUSUZ BIRAKTI.
HAYALET Mİ? SAÇMA. HİÇ ÖYLE ŞEY OLUR MU?..
BİRAZ YİYECEK VE SU ONLARI ÇABUCAK CANLANDIRIR.
GEL BAKALIM, ÇİTA!
ARKASI VAR.
11-16 8524

BİR HİKÂYEMİZ VAR

Jennifer birden boşluğa yuvarlandığını hissetti. Dayandığı duvar sanki yarılmış, kendisini içeriye almıştı.

★

Jennifer eğilip aydınlık yere doğru uzandı. Orta yerde Simon duruyordu. Elinde bir kâğıt vardı. Yanında da denizci kılığında iki adam vardı.

★

DANGERFİELD'LERİN HAZİNESİ

— «Oh, hele şükür seni bulabildik. Seni kitap kurdu seni!»

Jennifer duyduğu neşeli seslerle bir an daldığı âlemden ayrılıp baktı. Küçük, tozlu bir odanın orta yerinde bağdaş kurmuş, oturuyordu. Burası misafir olarak bulunduğu Dangerfield'lerin evinin kitaplar, resimler ve tablolarla dolu en eski yeriydi. Şaşkın şaşkın arkadaşı Norma Dangerfield ve kardeşi Paul'e baktı.

Norma parladı:

— «Biz de nereye kapandın diye düşünüyorduk.»

— «Kusura bakmayın,» diye Jennifer cevap verdi.

— «Neye dalmıştın öyle?»

— «Bazı eski baskılara. Bakın, ne buldum.»

— «Yine mi tarih!» diye Norma çıkıştı.

— «Onlar mahzenlere ait eski resimler,» diye Paul atıldı. «Şatonun büyük kısmı iç savaş sırasında yıkılmış... Mahzenler de harap olmuş.

Jennifer hâlâ dalgın dalgın resimlere bakıyordu. Norma atıldı:

— «Ben yıllarca önce inmiştim oraya, haydi çaydan sonra inip yine bir bakalım.»

— «Ne hoş olur,» diye Jennifer ellerini çırptı.

Eski yapının zarif parkında çaylarını içerlerken Jennifer, evin kibar hanımı Bayan Dangerfield'in yanında bir yabancının bulunduğunu farketti. Bu, arkadaşlarının kuzeni olan Simon'du. Amerikadan yeni dönen, kara saçlı, gururlu bir delikanlı.

Bayan Dangerfield:

— «Yazık ama, bu evi satmak zorunda kalacağım,» diyordu. «Bazı kısımlarını çiftçilere kiraladığım halde yine de tamirat yapamıyoruz.

Paul acı acı gülerek söze karıştı:

— «Yazık, Dangerfield'lerin eski hazinelerini bulsaydık...»

Simon alaycı bir tavırla güldü:

— «Hazine mi? Eski masalları tekrarlama Paul. Ben burada hazine olmadığından eminim.»

Norma hiddetle söze karıştı:

— «Ama eski vesikalar, böyle bir hazinenin olduğunu yazıyor.»

— «Ya,» dedi Simon. «Asırlardan beri de arıyorlar hazineyi. Olsa da, ancak bu şato yıkılırken bulunur artık. Simon çayını bitirince bir yürüyüşe çıktı. Arkadaşları bir şey söylememişlerdi, ama Jennifer bakışlarındaki sert ifadeden onların da Simon'a kızdıklarını anlamıştı.

Dostlarının çok paraları olmadığını biliyordu. «Şu hazineyi bulsam da onlara bir yardımım dokunsa,» diye düşündü.

Sessizliği Paul bozdu:

— «Sırf şu Simon'un yüzüne karşı gülmek için hazineyi bulmak istiyorum,» dedi. «Haydi gel Jen. Gidip mahzene bir bakalım. Ben bir elektrik feneri getireyim. Çünkü içerisi hayli karanlıktır...»

★

Bulutlarla kaplı gökyüzü akşam saatlerini büsbütün sıkıcı bir hale sokmuştu. Jennifer mahzenin ağzını önceden de görmüştü. Ama bu kadar yakından bakınca içinin ürperdiğini hissetti.

En önde Paul olduğu halde harap duvarların arasından ilerlediler.

Jennifer hiç konuşmuyordu. Hayal gücü, çevresindeki harabelerin ortasında çok daha hızlı çalışıyordu. Norma ve Paul'le beraber ana salona giden merdivenleri tırmanmaya başladılar. Bu yerin altında kiler odaları vardı.

Paul koca bir anahtarla kapıyı açtı ve büyük salona girdiler. İçerisi rutubet kokuyordu. Yüzyıllar boyunca kullanılan büyük masa hâlâ orta yerdeydi. Duvarlardan solmuş, yer yer parçalanmış halılar sarkıyordu. Jennifer kendini tutamadı ve heyecanla:

— «Ne kadar güzel,» dedi.

Paul döne döne inen merdivenlere doğru ilerliyordu.

— «Önce aşağı inelim, sonra yukarı çıkarız,» dedi. «Göreceksiniz, manzara mükemmeldir.»

Uzun koridorda Jennifer arkadaşlarının ardından ilerledi. Zor adım attığı için farkında olmadan geri kalmıştı. Bir aralık ayağı yerde sert bir cisme çarptı. Ayakkabısı ayağından çıktı. Almak için eliyle duvara yaslanarak eğildi...

Ve birden boşluğa yuvarlandığını hissetti. Dayandığı duvar sanki yarılmış, kendisini içeri almıştı.

Herşey o kadar âni olmuştu ki ağzını bile açamamıştı. Duvar ardından tekrar kapandığından Jennifer kendisini koyu bir karanlığın içinde buldu.

Genç kız çok şaşırmıştı. İlk işi sırtını duvara dayayıp eline geçirdiği ayakkabısını giymek oldu. Kalbi hızlı hızlı atıyordu. Gizli bir yerde kaybolduğunu, gömülü kaldığını düşündü.

Buradan çıkacak bir yol bulmalıydı... Nefesini tutarak bir an bekledi. Burası bir geçit değil, insanın saklanmasına yardım edecek bir odacıktı. Bir an havanın içeride hiç de sandığı gibi ağır olmadığını hissetti. Bir taraftan temiz hava geliyordu.

Dizleri üzerinde emekliyerek yeri yokladı. Aşağı doğru basamaklar iniyordu. Birden rahatladı. Herhalde bu merdivenler bir yere çıkacaktı. Belki de meşhur mahzene inen merdivenlerdi bunlar.

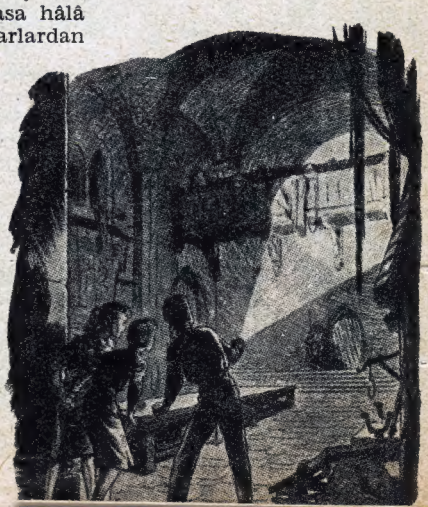

Duvarlardan solmuş, yer yer parçalanmış halılar sarkıyordu.

Şu anda Paul ve Norma da şaşkınlık içinde kendisini arıyor olmalıydılar.

Jennifer indi, indi... Sanki yüzyıllar geçmişti aradan. Gizli merdivenin son basamaklarına doğru birtakım ışıklar sezdi.

Nasıl olduğunu bilmiyordu, ama Paul'ün elindeki elektrik fenerinin ışığı olmalıydı. Tam bağıracaktı ki sesi dudaklarında dondu kaldı. Kulağına Simon Dangerfield'in sesi geldi.

Jennifer eğilip aydınlık yere doğru uzandı. Orta yerde Simon duruyordu. Elinde bir kâğıt vardı. Yanında da denizci kılığında iki adam. Simon konuşmasına devam ediyordu:

— «Buralarda bir yerde olmalı. Ama bu eski parşömenden pek bir şey anlayamıyorum.»

Öbür adamlardan biri atıldı:

— «Buradaysa bulup hemen çıkaralım, sonra da yata dönelim.»

Jennifer heyecanla dinliyordu. Ne arıyordu bunlar? Mutlaka hazineyi. Oysa Simon hazineye inanmadığını söylemişti. Yoksa yalan mıydı o zaman dedikleri?

Jennifer durumunu unutup sessizce biraz daha sokuldu. Ama tam bu sırada ayağının altındaki taş kaydı ve gürültüyle yere düştü.

— «Bu ses ne?»

Jennifer dönüp kaçmak istedi. Daha iki-üç adım atmadan lâstik ökçeli denizcilerden biri yetişip kendisini kollarından kıskıvrak yakalayıverdi. Sert bir sesle:

— «Hele dur bakalım,» dedi.

Arkalarından gelen Simon da öfkeyle bağırdı:

— «Hay Allah kahretsin. Bu Norma'nın eve getirdiği kız. Nasıl indin buraya bakayım?»

— «Kaza oldu, dedi. Jennifer. «Bırakın gideyim.»

Simon'un bakışlarında tehlikeli çakmaklar çaktı:

— «Asla!» dedi. «Asla gidemezsin. Çünkü çok şey işittin.»

Jennifer ürkek ürkek düşmanca bakan üç erkeğin yüzlerini süzdü:

— «Ne arıyorsunuz?» diye sordu. «Dangerfield'lerin hazinesini mi?»

Simon:

— «Gördünüz mü?» diye arkadaşlarına söylendi, «Bunun çenesini kapatmamız şart!»

Kızı kollarından tutan adam cevap verdi:

— «Yahu, bu daha çocuk. Hem ben öyle kötü işlere karışmak istemem. Biliyorsun, biz buraya gizlice girerken kötü bir iş yapmıyacağımıza dair söz vermiştin. Sözünde durmalısın.»

Simon öfkeyle bağırdı:

— «Ne dediğini işitmedin mi? Çok şey biliyor bu kız. Konuşacak olursa plânlarımız altüst olur. Bunu da yata götürmeliyiz. Sonra kapağı Amerika'ya atınca ister konuşsun, ister konuşmasın.»

Jennifer korkuyla ürperdi. Yoksa kendisini Amerika'ya mı götüreceklerdi? Sakin görünmeye çalışarak gülümsedi:

— «Aptallık etmeyin. Beni bulamayınca ararlar,» dedi.

Simon, sinirli sinirli:

— «Yok canım?», diye söylendi. Sonra pis pis gülerek: «Bana bak kızım. Senin çeneni kapatacağız. Aradığımızı buluncaya kadar sen de burada kalacaksın. Sonra bizimle beraber yata, oradan da açık denize, anladın mı?» diye devam etti.

Tam bu arada arkalarında bir çocuk sesi duydular:

— «Hayır, yapamayacaksın bu dediğini.»

Üç adam birden dehşetle geri döndü. Jennifer ise sevinç ve heyecanla bir çığlık attı. Geçidin ağzında Paul ve Norma, üç polis memuruyla beraberdiler.

— «Oh, Paul, Norma!» diye inledi Jennifer. Polislerden biri sordu:

— «Bu ne hal? Bu adamların burada bulunmaya hakları var mı?»

Paul hemen atıldı:

— «Doğrusunu isterseniz aileden birisi olarak Simon'un hakkı var. Ama tahmin ettiğim şeyin ardındaysa onun da işi bitti demektir.»

Simon sapsarı bir yüzle polise bakarak elindeki parşömeni saklamaya çalışıyordu. Jennifer bunun çok eski bir vesika olduğunu anlamıştı. Sonra arkadaşlarına dönüp sordu:

— «Peki, nasıl buldunuz beni burada?»

— «Bir bekçi uzaktan burada iki gecedir ışıklar görmüş. Polise haber vermiş. Onunla beraber geldik.

Jennifer, Simon'la öbür iki adamı eliyle göstererek:

— «Ne arıyorlar biliyor musunuz?» dedi «Dangerfield hazinesini.»

Simon hemen atıldı:

— «Ben size söyliyecektim, haber verecektim ama... Bu parşömeni yıllarca önce bulmuştum... Sonra beraberimde Amerika'ya götürdüm. Ama çözemedim. Niyetim size sürpriz yapmaktı...»

Norma buz gibi soğuk bir sesle sordu:

— «Bu masalına inanacağımızı mı sanıyorsun? Bize o kadar duyurmak istemiyordun ki bunu, Jennifer'i bile kaçırmaya karar vermiştin.»

— «Neyse bunların hesabı sorulacak,» dedi polis. Sonra Amerikalılara dönüp ilâve etti: «Size gelince, siz de izinsiz olarak özel bir yere girmenin hesabını vereceksiniz.»

Artık üç adamın da sesi çıkmıyordu. Ama Paul parşömeni almış, dikkatle inceliyordu.

— «Bir şey anlıyorsam, Arap olayım,» dedi.

Jennifer atıldı:

— «Versene bir de ben bakayım. Ben bu yazılar üzerinde çok çalışmıştım.

Polisler üç haydudu gözetlerken çocuklar da parşömendeki esrarlı yazılara dalmışlardı. Jennifer:

— «Galiba buldum» diye birden bağırdı. «Bakın ne diyor: Düşmanlarım köprüde dövüşüyorlar. Yakında burası düşecek. Ailem için hazinemi saklamalıyım. En iyi yer tek boynuzlu sütunun altı olabilir!..»

Jennifer sustu. Paul şaşkın şaşkın sordu:

— «Peki tek boynuzlu sütun ne demek?»

Çocuklar hep beraber sütun başlıklarını incelemeye başladılar. Birden Norma seslendi:

— «Bakın, bunun kabartmasında tek boynuzlu hayvanlar var.»

— «Tamam,» dedi Jennifer. «Orası işte.»

Derhal üçü bir olup sütunun altındaki taşları kaldırmaya başladılar. Biraz sonra ortaya demir bir sandık çıktı. Paul'ün elindeki elektrik fenerinin ışığı altında kapağını zorlayıp açtılar: üçünün de gözleri az daha yuvalarından fırlayacaktı. Çünkü demir sandığın içi pırıl pırıl parlayan mücevherlerle doluydu.

Üç çocuk da neşe içinde sandığı çukurdan çekip çıkardılar. Polisler mutlu bir tavırla gülümsüyorlardı. Simon ise şaşkınlıktan aptallaşmış gibiydi.

Amerikalılardan biri söylendi:

— «Sersem budala. Koca hazineyi çocuklara kaptırdın.

Derhal üçü bir olup sütunun altındaki taşları kaldırmaya başladılar.

3 soru 3 cevap

A- BU SAVAŞ GEMİSİNİN TİPİ NEDİR ?
1- MAYIN GEMİSİ
2- HAFİF KRUVAZÖR
3- DENİZALTI

B- İSTİKLÂL MARŞIMIZI YAZAN BU ÜNLÜ ŞAİRİMİZİN ADI NEDİR ?
1- NAMIK KEMAL
2- MEHMET AKİF
3- TEVFİK FİKRET

C- BU CAMİMİZİN ADI NEDİR ?
1- SELİMİYE CAMİİ
2- YENİ CAMİ
3- AYASOFYA

CEVAPLAR: A3, B2, C3

SÖKEMEMİŞ!

Küçük Ali o gün ilk defa okula gitmişti. Öğretmen Ali'ye evinin numarasını sorunca çocuk:

— «Bilmiyorum öğretmenim» dedi.

Öğretmen hemen kaşlarını çattı:

— «Öyleyse yarın evinin numarasını getirmeyi unutma» dedi.

Ertesi sabah, öğretmen sınıfa girer girmez Ali'ye seslendi:

— «Çocuğum evinin numarasını getirdin mi?»

— «Hayır, öğretmenim. Numarayı kapıya o kadar güzel mıhlamışlar ki bir türlü sökemedim!»

AZ KALSIN DÜŞÜP BAYILACAKTI

Avusturya'daki bir dağ kasabası olan Laahen'in yakınlarındaki bir köyde, köylünün biri evinin kapısının önünde uluyup inleyen bir hayvanı görerek içeri almış, yedirmiş içirmiş, üç gün besledikten sonra salıvermişti. İri bir kurt köpeğine benzeyen bu hayvan ormanın derinliklerinde kaybolduktan sonra köylü de onu unutup gitmişti.

Birkaç gün sonra evinin önünden geçen köylüler, su istemek için içeri girdikleri zaman köylünün gözü, avcıların vurdukları hayvanlardan birine takıldı. Bu, üç gün evinde beslediği kurt köpeğiydi! Zavallı hayvanı niçin vurduklarını sorduğu zaman, avcıların şu cevabıyle karşılaştı:

«O kurt köpeği değil, düpedüz kana susamış bir kurttu! Üç çoçuğu öldürmüş, sayısız koyun, kuzu parçalamış bu canavarı günlerce aradıktan sonra vurduk.» İşte o zaman zavallı köylü, evinde beslediği bu hayvanın kurt olduğunu anlayınca az kalsın düşüp bayılacaktı!

★

TÜRKİYE'Yİ İYİ TANIYOR MUSUNUZ?

BÜYÜK AĞRI DAĞININ YANINDAKİ BU DAĞIN ADI NEDİR?

CEVAP: KÜÇÜK AĞRI

ÜÇÜNCÜ TURDA

Genç karı koca, küçük oğulları Ahmet'e bisiklet almışlardı. Küçük Ahmet sevinç içinde bisikletiyle dolaşırken onlar da kenara çekilmişler, çocuklarını seyrediyorlardı.

Ahmet, birinci turda seslendi:

— «Anneciğim, babacığım bakın ellerim havada.»

İkinci turda gene seslendi:

— «Anneciğim, babacığım, bakın ayaklarım havada.»

Üçüncü turda ise Ahmedin sesi pek boğuk çıktı:

— «Anneciğim, babacığım bakın dişlerim havada...»

7 YANLIŞ

Köşebaşında, açıkgöz bir yayaya pusu kuran iki hırsız yere bıraktıkları şişkince cüzdanı yem olarak kullanıyorlardı. Cüzdanı almak için eğilen açıkgöz yayayı sopayla bayıltacak, sonra da soyacaklardı. Ama durumu gören ressam hırsızları yakalattı. Polisin isteği üzerine olayı canlandıran birbirinin aynı iki resim çizen ressam 2. resimde 7 yanlış yaptı. Acaba siz bunları bulabilecek misiniz?

★

DEĞİŞİKLİKLER

1) Sağdaki hırsızın cekет yakası gösterilmiş. 2) Soldaki hırsızın ağzı daha buyuk. 3) Paket tasılarından biri eksik. 4) Cüzdan daha küçük. 5) Ip değişik. 6) Soldaki hırsızın bir kulağı yok. 7) Yayanın sağ eli değişik.

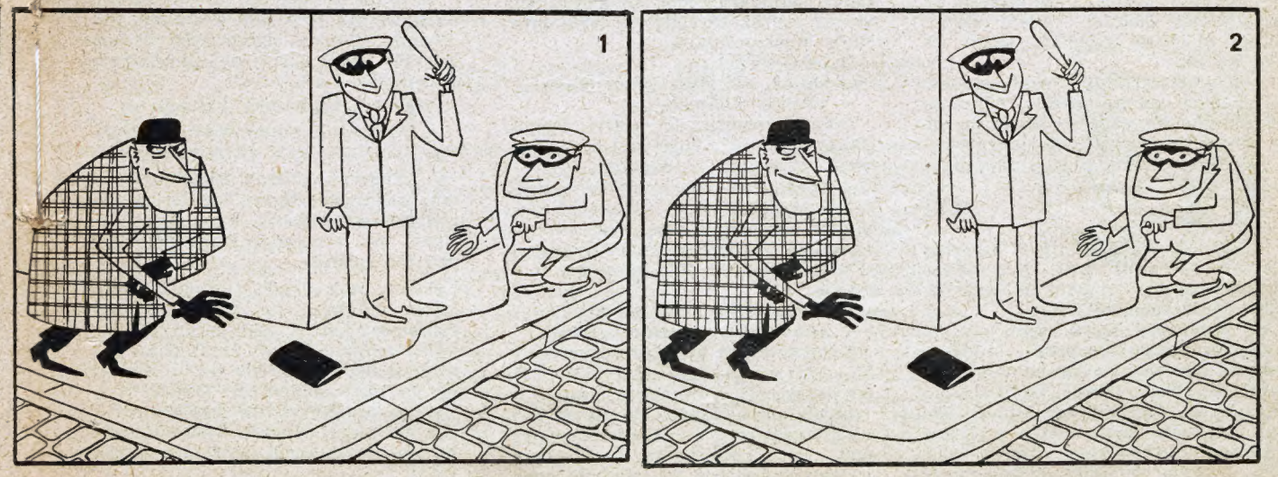

Gabriel ile Simon adamların arkasına geçerek masa futbolu oynar gibi yaptılar.

ÇIKAN KISMIN ÖZETİ

Gabriel ve Simon adında iki öğrenci bir caddeden geçerlerken büyük bir kuyumcu vitrininin soyulmasına şahit olurlar. Hırsızı görürler ama adam otomobile atlayıp kaçar. Olaya el koyan polis çocukların yardım etme isteklerine önem vermez. Daha sonra metro istasyonuna giren iki arkadaştan Simon hırsızı görür. İki çocuk adamı bir pasaja kadar takip ederler. Hırsız oradaki bir atış poligonu sahibinden «moruk» adlı birini sorar.

«Goril» i takip eden çocuklar neden sonra kaybolduklarını farkettiler ama bir kere girişmişlerdi bu işe. Sonuna kadar devam etmekten başka çare yoktu.

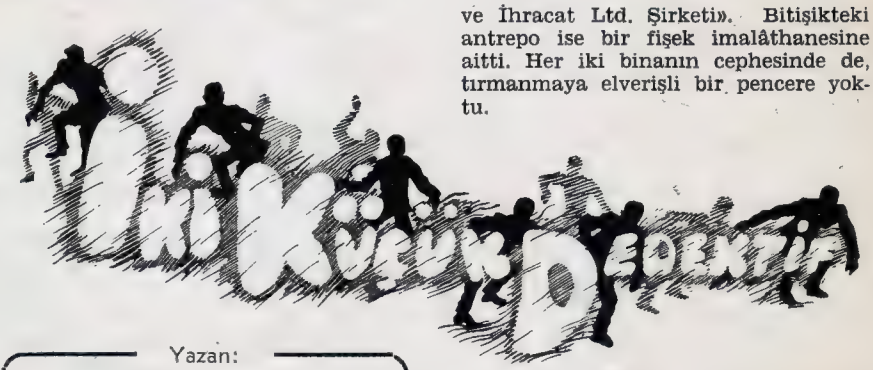

Yazan:

LOUİS GRASSET

— 2 —

Esmer adam gezinmesine devam ederken, kendisine iri yarı ve yaşlıca biri yaklaştı ve ondan, piposunu yakmak üzere kibrit istedi. Bunu gören Gabriel'le Simon hemen adamların arkasına geçerek, masa futbolu oynar gibi yaptılar.

Pipolu adamın kırış kırış bir yüzü vardı; saçı sakalı birbirine karışmıştı. Kolları ise tıpkı bir maymununkiler gibi uzundu, nerdeyse dizkapaklarına varacaktı. Gabriel ona hemen kafasında bir ad taktı: Goril!

O sırada esmer adam berikine sordu:

— «İşler yolunda mı?»

— «Yolunda.»

— «Şef memnun mu?»

— «Çocuk musun? Elbette. Goril yere tükürdü. Saat yedide gel de ganimeti bölüşelim!»

Esmer adam selâm yerine parmağını fötrüne götürüp uzaklaştı. Gabriel, Simon'un kolunu çimdikledi. Birlikte haydudun peşine düştüler.

Pavyonların arasındaki pasajın sonunda, adam bir parça durdu, sigarasından birkaç nefes çekti. İşte o sırada iki afacan gafil avlandılar.

Yoldan geçmekte olan bir otobüs, önüne yayaların çıkması yüzünden epeyce yavaşlamıştı ki, esmer adam bir kedi çevikliğiyle arabanın eşiğine sıçradı. Çocuklar yetişmek üzere davrandılar, ama, geç kalmışlardı.

— «Gördün mü başımıza geleni?» diye söylendi Gabriel. «Adam kaçtı... Hangi otobüstü, farkında mısın Simon?»

— «Gar otobüsüydü. Fakat sanmam ki bu ipucu işimize yarasın. Adam şu anda başka bir vasıtaya atlamıştır bile. Acaba bizi farketti mi dersin?»

— «Hiç sanmam, Nasıl farkedebilirdi ki?.. Şşşşt! Goril geliyor!...»

Goril mi?..

— «O da kim?»

— «Canım, Goril işte. Hani haydutla konuşan şu çarpık herif. Hadi, peşine düşelim! Allah vere onu da kaçırmasak! Yoksa hapı yutarız.»

Bereket versin, Goril kaçmaya kalkmadı. Normal durağa kadar yürüdü ve bekledi. Bu, çocuklar için bulunmaz fırsattı. İlk gelen otobüse, Goril ile birlikte onlar da bindiler. Simon, son kalan parasını da iki bilet için verdi.

Otobüs Anıt Durağına gelince Goril indi. Çocuklar bu semti bilmiyorlardı. Bununla birlikte hiç şaşırmadan adamı takip edebildiler. Goril, bir iki defa arkasına bakacak oldu. Fakat Gabriel'le Simon vitrinleri seyrediyormuş gibi yaptılar.

Uzun bir süre yürüdükten sonra, adam, takip edilmediğine inanmış olmalı ki, arkasına bakmaktan vazgeçti ve dolambaçlı sokaklara daldı. Burası son derece karışık bir mahalleydi. Çocuklar neden sonra kaybolduklarını farkettiler. Fakat bir defa girmişlerdi bu işe. Sonuna kadar devam etmekten başka çare yoktu.

Goril bir antreponun önünde durdu. Cebinden bir anahtar çıkarıp, ana kapının yanındaki küçük bir kapıyı açtı ve içeri girdi. Çocuklar sokağın ortasında kalakalmışlardı.

Gabriel sordu:

— «Şimdi ne yapacağız Simon?»

— «Polise bildireceğiz.»

Gabriel tabansız bir çocuk değildi. Fakat ağırbaşlı olduğu için karar vermeyi arkadaşına bırakıyordu.

— «Peki ama, Simon, polise ne diyeceğiz? Goril'in soygun şebekesinden olduğunu kesinlikle bilmiyoruz ki! Ya adam inkâr ederse?.. Bence yapılacak tek iş, antrepoya girip meseleyi anlamak!»

Simon'un gözleri faltaşı gibi açıldı:

— «Antrepoya girmek mi dedin?..»

Gabriel keyifli bir gülümsemeyle:

— «Eğer başarabilirsek..» dedi. «Ben bir deneyeceğim; ne olursa olsun...»

Büyük giriş kapısındaki demir parmaklıkların yüksek ve uçlarının sivri oluşu işi güçleştiriyordu. Antreponun kapısında bulunan bir madenî levhada şunlar yazılıydı: «Probita İthalât ve İhracat Ltd. Şirketi». Bitişikteki antrepo ise bir fişek imalâthanesine aitti. Her iki binanın cephesinde de, tırmanmaya elverişli bir pencere yoktu.

İşin henüz başlangıcında ortaya çıkan bu zorluklar Gabriel'i yıldırmamıştı. Arkadaşına:

— «Arkadan dolaşalım, Simon.» dedi.

Antreponun arka yüzünün bulunduğu sokak çok daha dar ve ıssızdı. Ama, buna karşılık, oldukça alçak bir duvarla çevriliydi. Öyle ki, oradan geçmekte olan beyaz tüylü bir kedi, bir sıçrayışta üzerine fırladı. Onu gören Gabriel sevinçle fısıldadı:

— «Gel, Simon, bu duvarı aşacağız.»

Gabriel, çevresini büyük bir dikkatle süzdükten sonra elini duvarın üzerine attı. Kolayca tırmanmıştı. Simon'a:

— «Gelsene, çıkmak hiç de zor değil.»

Az sonra her ikisi de duvarın tepesine tünemişlerdi. Fakat iş bununla bitmiyordu. Çünkü, aştıkları bu ilk engel, bir avlu duvarıydı. Antreponun arka kapısı ise kilitliydi.

Simon'un keyfi iyice kaçmıştı:

— «Gide gide bir arpa boyu yol gittik. Anlaşılan, içeri giremiyeceğiz.»

— «Sabırlı ol, Simon. Bize kapıyı ardına kadar açıp buyur demelerini beklemiyorsun herhalde. Bana omuz verirsen, öyle sanıyorum ki şu pencereye yetişebileceğim.»

Simon yere eğildi. Gabriel'i omuzlarına aldıktan sonra dikeldi. İki boy birleşince Gabriel, pencerenin kepenklerine dokunabilmişti. Yumruğunu kaldırdı ve olanca gücüyle vurdu. Kapaklar hafifçe aralanmıştı. Gabriel elleriyle abandı. Paslı menteşelerden boğuk bir gıcırtı duyuldu. Şimdi önünde, rahatça geçebileceği kadar bir açıklık vardı.

(Devamı var)

ESKİ BİR TÜRK MASALI

AKILLI PRENSES

Hanlar hanı Cengiz Kağan, uzun bir savaş yolculuğuna çıkmıştı. Fakat haftalar geçtiği halde, kendisinden hiçbir haber yoktu. Oğluyla gelini merak içindeydiler. Gözleri yollarda kalmıştı: Orta Asya'nın bu uçsuz bucaksız, cehennem gibi yanan bozkırı bomboş uzanıyordu. Ne gelen vardı, ne giden...

Günlerden bir gün, ufukta bir leke belirdi. Sonra leke büyüdü, büyüdü; bir toz bulutuna döndü. Toz bulutu yayıldıkça anlaşıldı ki, bu dörtnal yaklaşan bir atlıydı. Bütün saray halkı kendisini karşılamaya çıktılar. Adam, beklenen haberi getirmişti. Ulu Kağan, bir at derisine yazılmış mektubunda oğluna diyordu ki:

«Şu anda, en yiğit erlerimle birlikte yabancı bir ülkenin kağanına misafirim.

Günlerim şölenler, çeşit çeşit eğlenceler arasında geçiyor.

Geceleri masmavi ipekten bir yorganın altında ve yemyeşil kuştüyünden bir yatağın üstünde uyumaktayım.

Boynumda gümüşten örülmüş bir çelenkle dolaşıyorum.

Gece gündüz yanımdan ayrılmayan iki köle, bütün dileklerimi yerine getiriyorlar.

Senin de yanımda olmanı çok isterdim. Eğer gelirsen, neyimiz yoksa, beraberinde hediye olarak getirmelisin. Elindeki bütün hayvanları yola çıkar, Boynuzlu hayvanlar önden, boynuzsuz hayvanlar arkadan gelsin.

Sarayımızın bahçesini süsleyen üç kavaktan ikisini oracıkta kesip yak. Üçüncüsünü kes, fakat yakmak üzere sakla.

Küçük kuzumu getirme, yerinde bırak.

Bu mektubumu akıllı gelinim makasıyle kesip parçalara ayırsın.»

Ertesi gün, biri sabah, öbürü akşam olmak üzere iki haberci daha gelerek, yukardaki mektubun birer eşini getirdiler.

Kağan'ın oğlu babasının sözlerinde saklanan asıl anlamı sezemedi ve mektupta istenenlerin harfi harfine yerine getirilmesini emretti.

Sarayın önüne onsekiz tane araba çektirerek, bütün gümüş yemek takımlarını, ipekli kumaşları ve halıları, en pahalı mücevherleri, elmas kakmalı silâhları, altınlarla bezenmiş eyerleri, sırma işlemeli çizmeleri, değerli kürkleri yükletti. Hattâ, Cengiz Kağan'ın bir eşi daha bulunmaz kılıcını bile onların arasına kattı.

Cengiz Kağan mektubunun sonunda «Bu mektubumu akıllı gelinim makasıyle kesip parçalara ayırsın.» diyordu...

Arkadan, ülkenin dört bucağına adamlar salarak, en seçme hayvanları topladı. Onsekiz arabanın önüne ilkin boğalardan, öküzlerden ve ineklerden dört sürü dizdirdi. Bunların peşine de en seçme koçlardan yedi sıra yerleştirdi. Arabaların arkasına ise atlardan, kısraklardan ve taylardan kurulu üç sürü ile yedi kuzu sürüsünü sıraladı.

Tabii bu arada, Kağan'ın buyurduğu gibi, sarayın bahçesini süsleyen üç kavak ağacını kestirmeyi unutmadı.

Sıra mektubun makasla kesilip kırpılmasına gelince, genç adam karısının yanına gitti.

Cengiz Kağan'ın oğluyla gelininin gözleri yollarda kalmıştı. Orta Asya'nın bu uçsuz bucaksız cehennem gibi yanan bozkırı bomboş uzanıyordu...

Gelin kaynatasının sözlerini o-kur okumaz heyecanla yerinden fırladı:

— «Özür dilerim efendim, ama, mektubun anlatmak istediği şey yazıldığı gibi değil. Bana kalırsa Kağan'ımızın başına bir felâket gelmiş olmalı.»

«Kağan'ımızın 'masmavi ipekten yorgan' dediği şey gökyüzünü, 'yemyeşil kuştüyünden bir yatak' dediği de yumuşak çimeni belirtiyor bence. Boynundaki çelenk ise olsa olsa bir zincirdir.»

Prens bir süre düşündükten sonra sordu:

— «Peki, ya hayvanlara ne diyeceksin?»

— «Kağan'ımız okçuların ve mızraklı askerlerin ilk safta ilerlemesini, onların peşinden de atlı birliklerin yürümesini istiyor. Üç kavağa gelince, bunlar, mektubu getiren yabancı Kağanın habercileri. Yapılacak iş, adamlardan ilk ikisini hemen öldürtmek; üçüncüsünü de yabancı ülkenin yolunu göstermesi için alıkoymak.»

«Kağan'ımızın sevgili kuzusu ise en küçük oğlundan başkası olamaz.»

«Gelelim sonuncuya; yâni mektubun benim makasımla kesilip kırpılmasına... Öyle sanıyorum ki, Büyük Kağan, yazdıklarının gelini tarafından dikkatle okunarak, içindeki gizli anlamın bulunup çıkarılmasını istiyor.»

Akıllı karısının bu sözlerinden sonra ayakları suya eren prens, babasını kurtarmak üzere ordularının başına geçti.

DOSTLARIMIZLA NİÇİN TOKALAŞIRIZ?

Eskiden caddelerde geceleri ışık yakılmazdı ve polis teşkilâtı da kurulmamıştı. Karanlık sokaklarda hırsızlar, katiller serbestçe dolaşıp çevrelerine kötülük yapmaktan hiç çekinmezlerdi. Bu yüzden karanlıkta sokağa çıkmak zorunda kalanlar, yanlarına mutlaka bir silâh almak zorundaydılar. Gece sokakta iki kişi karşılaşınca dostluklarını belirtmek için birbirlerinin ellerini tutarlardı. Aradan yıllar geçip sokaklar aydınlatıldıktan ve polis teşkilâtı kurulduktan sonra da insanlar, sokakta gördükleri tanıdıklarının elini tutmak göreneğinden vazgeçmediler, ama her ülkenin yaşayışına ve hayat görüşüne göre değişik şekiller aldı. Meselâ bir Çin'li sizinle karşılaştığı zaman elinizi sıkacak yerde kendi elini sıkar. Yeni Zelanda'nın Maori kabilesi halkı da dostlarıyle tokalaşmaz, bunlar birbirleriyle burunlarını sürtüştürürler. Geri kalmış ülkelerde de selâmlaşma usulleri değişiktir. Son yıllarda Batı Dünyası'nda bazı gençlerin tokalaşma âdetini benimsemedikleri görülmektedir ama, herşeye rağmen bugünün uygar dünyasında karşılaşan dostlar birbirlerine sağ ellerini uzatıp dostluklarını belirtmek göreneğinden vazgeçmemişlerdir.

UÇAN

İŞTE BÖYLE, BİZ ELİMİZİ SÜRMEDEN CANLI GÖL ONU YİYEREK CEZASINI VERECEK!

İNSAN ÜSTÜ KUVVETLERİM OLMADAN BURADAN KURTULMAMA İMKÂN YOK...

KURTARIN ONU!
A!.. BU ARDORA!.. KOCASINI ÖLDÜREN ADAMI KURTARMAK İSTİYOR!

KİM OLURSA OLSUN ADALETİN KARŞISINA ÇIKMADAN BÖYLE VAHŞİCE ÖLMESİNE DAYANAMAM!
MADEMKİ ARDORA BÖYLE İSTİYOR, BİZ DE ONU KURTARIRIZ!

BENİ KURTARDIĞINIZ İÇİN TEŞEKKÜR!
SENİ SIRF MAHKEME EDİLMEK ÜZERE KURTARIYORUZ. YOKSA TAMAMİYLE KURTULMUŞ SAYILMAZSIN!

KOCANI DOKTORLAR MUAYENE ETTİ ARDORA. HİÇ BİR YARA İZİ YOK. HERHALDE BASININ ÇARPMASI ONU ÖLDÜRMÜŞ OLACAK.

ŞİMDİ ONU N'APALIM?
VASİYET ETTİĞİ ÜZERE ONU OLDUĞU GİBİ BİR CAM ODAYA KOYUN.

BİRAZ SONRA
ZAVALLI BAŞBUĞUMUZ ÖLDÜ!
BUNDAN SONRA BİZ, ONSUZ N'APARIZ?

ÖLÜSÜNÜ BİR CAM ODA İÇİNDE HEYKELİNİN YANINA KOYALIM. BÜTÜN LEKSOR'LULAR ONU ZİYARET EDEBİLSİN
BU KATİLİ DE DERHAL HAPSE ATIN!
LUTOR
LEKSOR ÜLKESİNİN BÜYÜK EVLADI

ADAM

BİLİNMEYEN GEZEGENLERDE : 4

UÇAN ADAM LEKSOR GEZEGENİNDE LUTOR'U KAZAEN ÖLDÜRDÜKTEN SONRA «CANLI GÖL» E DÜŞER. DENİZ ANASI GİBİ BİR YARATIK ONU BOĞMAK ÜZEREDİR.

© 1965 National Periodical Publications, Inc.
A Bell-McClure Syndicate Feature

MAKİNALARIN KANI PETROL

Otomobilleri yürüten, uçakları uçuran, gemileri yüzdüren, makinalara hayat veren akaryakıttır.

BEHZAT AY

İlköğretim Müfettişi

Petrol, insanların bulduğu en değerli toprak altı ürünlerinden biridir. Petrolün tarih öncesi çağlardan beri bilindiği sanılıyor. Eski insanlar ona (taş yağı) anlamına gelen «petra oleum» adını vermişlerdi. Halkımız arasında ise petrol, «gazyağı» adıyle anılır.

Petrol, yer altında yüzlerce yabancı madde ile karışmış halde sudan biraz daha hafif bir sıvıdır. Bu ham petrol damıtılarak yabancı maddelerden temizlenir.

Ham petrolden elde edilen maddelerin hemen hepsi pek çok alanlarda işe yarar. Bu maddelerin en önemlileri benzin ve mazot gibi akaryakıtlardır. Otomobilleri yürüten, uçakları uçuran, gemileri yüzdüren, makinelere hayat veren akaryakıttır. Gene petrolden, çeşitli plâstik ve naylon maddeler yapılır. Dinlediğimiz müziğin plâğı, yürüdüğümüz asfaltın zifti bile ham petrole dayanır. Petrol olmasa, bugünkü endüstri de olmazdı.

PETROL NASIL ÇIKARILIR?

Petrol, «sondaj» yoluyle yeryüzüne çıkarılır. Sondaj için yapılacak başlıca iş, toprağı düşey olarak delmek suretiyle petrol kuyusu açmaktır. Bu işlem, sondaj âletiyle yapılır. Sondaj âleti demirden bir kule ile, bunun ortasında bulunan özel burgulu bir delme borusundan meydana gelmiştir. Sondaj ile petrol yatağına varılınca, ham petrol, üzerindeki gazın basıncıyle delme borusu içinden yeryüzüne fışkırır.

Bütün bu işlerin yapılması çok masraflıdır. Bir kuyu için harcanacak para ortalama 1.000.000.000 TL'nı bulur. Üstelik, açılan on kuyudan ancak birinde çıkması, bu masrafı daha da çoğaltmaktadır.

PETROL NASIL DAMITILIR?

Petrol kuyusundan yeryüzüne fışkıran sıvının içinde çoğunlukla kum ve tuzlu su vardır. Bu sıvı «separatör» denilen ayırıcı kaplara alınarak temizlenir ve böylece ham petrol elde edilir. Ham

PETROL NASIL OLUŞTU?

Günümüzden milyonlarca yıl önce, şimdiki karaların çoğu denizlerle örtülüydü. Bu denizlerin içinde ve kıyılarında, bugün olduğu gibi bitkiler ve hayvanlar yaşardı. Adı geçen canlılar öldükçe, tabaka tabaka denizin dibinde biriktiler. Onların üzerleri de zamanla kum ve çamur tabakası tarafından örtüldü. Bitki ve hayvan kalıntıları ise bozulma, ısı ve basınç yüzünden, siyah renkli yağ damlacıkları durumuna geldiler. Ham petrol işte buydu. Yağ damlacıkları da tortul külte dediğimiz yer altındaki taşlaşmış ve gözenekli tabakalardan süzülerek, daha altta gölcükler meydana getirdiler. Petrol yatağı adı verilen bu gölcüklerin bazıları yeryüzüne çok yakındır, bazıları ise kilometrelerce derinliklerde bulunur.

PETROLÜN ARAŞTIRILMASI

Petrol bulmak için çeşitli teknik yollara başvurulur. Petrol aramak üzere bir bölgeye ilk giren uzmana «saha jeologu» denir. Saha jeologu bir çeşit haritacıdır. Görevi, petrol bulunduğu sanılan bölgede topladığı taşların cinsini, bileşimini, yaşını ve kendine benzeyen diğer taşlarla ilgisini ortaya koymaktır.

Saha jeologunun yaptığı bu ilk gözlem ümit verici ise, «sismik metod» denilen yola başvurulur. Sismik metod, «sismograf» adlı bir âletle yeraltı haritası yapmaktır. Bu iş için araştırıcılar, önce toprakta 25-30 metre derinliğinde bir delik açarak, bunun dibine sarkıttıkları dinamit çubuğunu patlatırlar. Bu patlamanın doğurduğu titreşimler yerin derinliklerine inerek, çarptıkları yerin cinsine göre yansırlar. Bu yansıma özel mikrofonlarla banda alınır ve böylece yansıyan ses dalgalarının titreşimlerine göre orada petrol olup olmadığı ortaya çıkar.

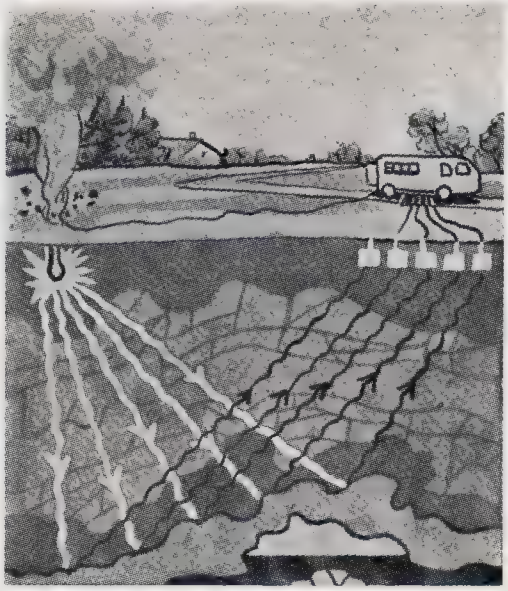

SİSMİK METODLA ÇALIŞMA — **Yukarıdaki resim sismik metodla yapılan bir çalışmayı şematik olarak göstermektedir. Görüldüğü gibi 25 - 30 m. derinlikte patlatılan dinamit çubuğunun meydana getirdiği titreşim yer kabuğunun alt katmanlarına kadar inerek geri dönmekte ve özel mikrofonlar yoluyle banda alınmaktadır.**

petrolü kullanılır duruma getirmek için de çeşitli damıtma işlemleri yapılır. Ham petrol, damıtma kulelerinde derece derece ısıtılarak, çeşitli maddelerin kat kat sıralanması sağlanır. Bu işlem yapılırken en üstte benzin, sonra gazyağı, daha altta motorin, en altta da ağır yağ veya mazot dediğimiz ürün toplanır.

PETROLÜN TAŞINMASI

Petrol, çıkarıldığı yerden limanlara kadar «pipeline» (payplayn okunur) denilen boru hattı ile aktarılır. Boru hatlarının bazıları toprak üstünde, bazıları da yer altında uzatılır. Borular toprağa gömülecek olursa, arazide tarım da yapılabilir.

«Pipeline» borularını paslanmaktan ve petrol kaçırmaktan korumak için üzerleri koruyucu bir boyayla boyanır ve özel bir madde ile sıvanır.

DÜNYA'DA VE BİZDE PETROL

Yeryüzünde ilk petrol kuyusu, 1858'de Amerika'lı Edwin Drake tarafından Pennslvania yakınında, Titusville'de açılmıştı. Bugün yine Birleşik Amerika, yeryüzünün çeşitli bölgelerinde en çok petrol çıkaran ve en büyük petrol stokuna sahip ülke durumundadır. Petrol yatakları bakımından en zengin bölge ise El Kûveyt, Saudi-Arabistan, İran, Irak ve Türkiye'yi içine alan Ortadoğu'dur. Bunun dışında Birleşik Amerika, Venezuela, Sovyetler Birliği ve Romanya, en çok petrol üreten ülkeler arasında yer almaktadır.

Yurdumuzda petrol araştırmaları 1934 yılında başlamış ve 1939'da ilk olarak petrole raslanmıştır. Daha sonra yapılan çalışmalar her 8-9 kuyuda bir sonuç vermiş ve başta Batı Raman olmak üzere, Garzan, Germik ve Kurtalan gibi güneydoğu bölgemizin çeşitli yerlerinde verimli kaynaklar bulunmuştur. 1960'da, Adana yakınındaki Bulgardağ'da bulunan petrol yatakları ise hem çok zengin, hem de çok kalitelidir.

Türkiye petrol kuyuları verim bakımından diğer Ortadoğu petrollerinden düşükse de, Avrupa petrollerinden üstündür. Bugün ortalama yıllık üretimimiz 1.970.000 tonu bulmaktadır.

Son aylar içinde yurdumuzda Batman-İskenderun arasında bir petrol boru hattı şebekesi kurulmuş bulunuyor.

★

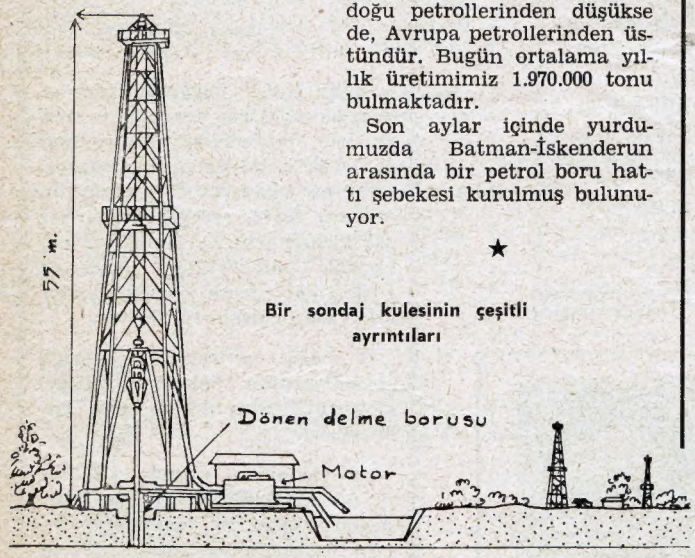

Bir sondaj kulesinin çeşitli ayrıntıları

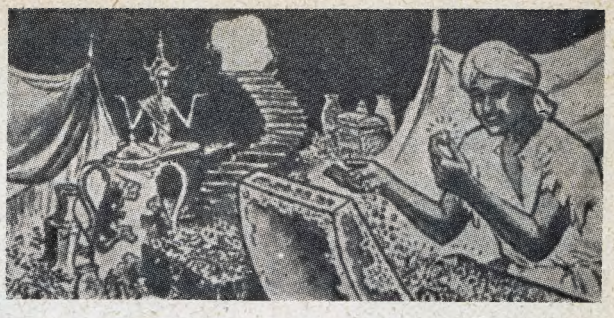

Masallar gerçek oluyor

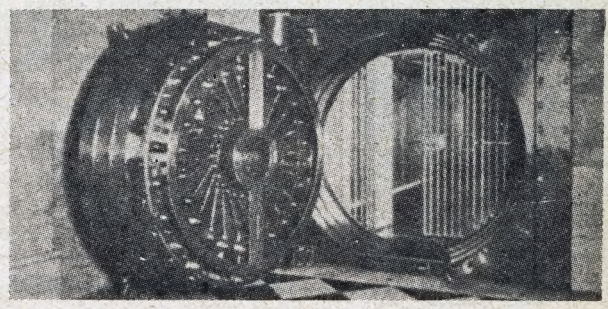

«Ali Baba ve Kırk Haramiler» masalını elbette hatırlarsınız. Zavallı Ali Baba'cık, Haramilerin mağarası önüne geldiği zaman Haramilerden daha önce duymuş olduğu sihirli cümleyi tekrarlar, «Açıl Susam Açıl», ve birdenbire mağaranın kapısı büyük bir gürültüyle açılır. Haramilerin bütün serveti bu mağaranın içinde gizlidir.

Bugün de kıymetli eşyalar, altınlar büyük madeni kapıları olan kasalarda saklanmaktadır. Yukarıdaki resimde gördüğünüz kasanın kapısının ağırlığı iki katlı beş otobüsün ağırlığına eşittir. Fakat buna rağmen kapıyı bir kişi kolayca açabilir.

Dahası da var bugün modern şehirlerde bazı lokanta ve gazinoların kapıları da kendiliğinden açılmaktadır. İçeri girmek isteyenlerin yapacağı tek iş, ışık hüzmesine doğru yürümektir. Hiç bir tokmağı çevirmeden, hiç bir gayret sarfetmeden kapalı kapı kendiliğinden açılıverir.

Ali Baba, mağaradan içeri girebilmek için Kırk Haramilerin sihirli cümlesini öğrenmek zorunda kalmıştı. Yirminci yüzyılda modern insanın böyle bir külfete katlanmasına da lüzum yok. Elektrik enerjisi herşeyi hallediveriyor. Kendiliğinden açılan kapılar da elektrik enerjisiyle işlemektedir. Ülkemizin büyük şehirlerindeki bazı bankaların merkez binalarında da elektrikli kapılar kullanılmaktadır.

UFUK KARADAN: Küçükyalı Cad. No. 59, Maltepe - Kartal — İSTANBUL. **(Ortaokul ikinci sınıfta olan bu kardeşimiz yaşıtlarıyle mektuplaşmak istiyor).**

ŞAHİKA AKA: Namık Kemal Ortaokulu, 3-D, 784 SAMSUN **(14 yaşında, ortaokul öğrencisi. Yabancı dil, kartpostal koleksiyonu ve edebiyata düşkün. Kartpostal değişmek isteyen kardeşleriyle İngilizce ve Türkçe mektuplaşmak istiyor.)**

ORHAN ARAS: Ondokuz Mayıs Lisesi, 4-A, 886 - SAMSUN **(Batı müziğini, yolculuk yapmayı seviyor ve yurdumuzun her yerindeki kardeşleriyle mektuplaşmak istiyor.)**

NEVİN BALKAN: Vedide Baha Pars Ortaokulu 3-C öğrencilerinden, Zeytinlik - İZMİR **(Doğan Kardeş'in sürekli okuyucusu olduğunu yazan bu kardeş, Türkiye'deki arkadaşlarıyle kitap, plâk, pul ve kartpostal konularıyle ilgili olarak mektuplaşmak istiyor).**

GÜNSEL İÇÖZ: Uşak Lisesi, VI-A, 1452 - UŞAK **'Yurt içinde, batı müziğine meraklı arkadaşlarla mektuplaşmak istiyor.)**

SEVİM ÖZDEN: 19 Mayıs Cad. 62/2, Pendik - İSTANBUL **(Bu okuyucumuz, batı müziğine meraklı, 15 - 16 yaşlarındaki kardeşleriyle Türkçe veya İngilizce mektuplaşmak istiyor.)**

ALP ARPAD: Selâmiçeşme, Cemil Topuzlu Cad. No. 2/2, Köşem Apt. - Kadıköy - İSTANBUL **(14 yaşında, Haydarpaşa Lisesi'nin orta kısmına devam eden bu kardeşimiz, Ankara'lı ya da Adana'lı kardeşleriyle müzik, sinema ve gezi üzerine mektuplaşmak istiyor.)**

OKUYUCU KÖŞESİ

Mektuplarınızı «DOĞAN KARDEŞ, Okuyucu Köşesi Divanyolu, Klod Farer Caddesi No. 5 İSTANBUL» adresine gönderiniz.

Yeşilköy Pansiyonlu İlkokulu'nda okuyan 4'üncü sınıf öğrencisi Sibel Topçu kardeş de minik bir kış şiiri yazmış:

K I Ş

Kargalar gak gak der
Kış geldi, bir bak der
Kızakla kayan çocuklar
Kartopu oynayan çocuklar
Neşeyle şarkı söyler...

SİBEL TOPÇU

Sibel Topçu

Selimiye İlkokulu'nun 4'üncü sınıfında okuyan Aykut Sümer kardeşin şiirini aynen alıyoruz:

E V İ M İ Z

Küçük, pembe boyalı
Her tarafı sıvalı
Kapısında tokmağı
Benim küçük evimin.

Dünyaya orda geldim
Orada okula gittim
Orda oynadım, orda güldüm
O benim küçük evim.

AYKUT SÜMER

Aykut Sümer

Bu da Orhangazi'li okurlarımızdan Oktay Hasbioğlu kardeşin bir şiiri:

K A R A K A R G A

Siyah, simsiyah bir karga
Hergün düşünüyordu bir dalda:
«Tanrım, beni niye böyle yarattın?»
«Her yanımı karalara boyattın?»
«Suçum varsa söyle, kaderime razıyım ben»
«Ama, bıktım 'Kara karga' denmekten»

Tanrı, kargaya birdenbire acıdı
Siyah tüylerini bembeyaz yaptı
Haddi yoktu şimdi sevincinin
Çünkü olmuştu bembeyaz bir güvercin!..

OKTAY HASBİOĞLU

Pek yakında dergimizde röportajı yayımlanacak olan Oruç Gazi İlkokulu'nun 5/C öğrencilerinden Ersin Ünsal kardeşimizin gönderdiği şiiri yayımlıyoruz:

O K U L U M

İki katlı bir yapı
Bana evimden yakın
Her sabah yollanırız
Okula akın akın

Annemin kucağından
Farksız onun değeri
Annem kalbimde yaşar
Kafamda onun yeri

Asil Bulgak

Bu şiir de, Adapazarı Sabiha Hanım İlkokulu 2'nci sınıf öğrencilerinden Asil Bulgak kardeşin:

K A R

Aa... Bu gece kar yağmış!
Her taraf beyazlanmış...

Hiç kimse yok sokakta
Ne oldu bu çocuklara?

Özlemiştik seni kar!
Nerdeyse herkes çıkar...

Kardan adam, kartopu
Denince hiç durulur mu?

Ersin Ünsal

YAĞMUR YAĞARKEN

AYŞEGÜL HAZER

(Bu kardeşimiz 10 yaşında. Şimdi Ankara'daki bir koleje hazırlık sınıfında okuyor.)

Bugün insanı boğacak kadar sıcak var. Hem de yağmur sıcağı. İşte, beklediğim gibi yağmur da başladı. Ne de şakır şakır yağıyor bir bilseniz... Göz gözü görmüyor. Hava, yerdeki canlılara çok kızmış besbelli. Kulakları patlatacak gümbürtüler çıkararak, gözleri kör edecek şimşekler çakarak, insana ürküntü veriyor.

O sırada pencereden dışarıyı seyrediyordum. Sokaklar göl göl olmuştu. Birden aklıma geldi: Kediler!..

Bu yağmurun altında kimbilir ne ıslanmışlardı! İşte! İşte Komşumuzun kızı ile kendisine «Benek» adını koyduğumuz o ihtiyar yüzlü, sıska kedim... Zavallıcığın gözleri faltaşı gibi açılmış, etrafına «Beni bu yağmurdan kurtaracak yok mu?» diye bakınıyordu sanki. Hemen sırtıma yağmurluğumu geçirdim; şemsiyemi kapıp fırladım dışarı... Neye uğradığını şaşıran yavrucak benden de korkmuştu. Ben koşarım, o kaçar... Ama, sonunda bir köşeye kıstırdım zavallıyı. Elimin altında tüyleri vıcık vıcıktı. Onu iyice kuruladıktan sonra, sarıp sarmaladım ve sobanın arkasına yatırdım. Az sonra gözlerini kapayıp bir uykuya daldı ki... Hem de öyle mırıl mırıl değil; tıpkı insanlar gibi, horul horul...

AYAKKABI KUTUSU İLE YARIŞ

Kalabalık partiler için eğlenceli bir oyun. Kapakları çıkarılmış dört ayakkabı kutusuyle eğlenceli dakikalar geçirebilirsiniz.

Oyuna katılacakları iki gruba ayırın. Gruplar salonun karşılıklı uçlarına geçip yarışa hazırlansınlar.

Her iki grup da içlerinden bir kişiyi seçip ayağına kutuları geçirsin ve odanın karşı ucuna kadar gidip gelsin. Birinci, turunu tamamlayınca sıra ikinciye, üçüncüye gelir. Gruplardan hangisi yürümeyi daha çabuk bitirirse o grup birinci olur.

RESİMLİ BULMACA

Mantardan yapılmış bu minik evler hoşunuza gitti değil mi? Bu sevimli mahallede yedi sevimli cüce oturuyor ama nedense hepsi birer köşeye saklanmış, resme dikkatle bakarsanız cüceleri bulabilirsiniz.

ÇOK TERBİYELİ

Çetin o gün ilk defa ata binmişti. Bir ara heveslendi, atıyle birden bir engelin üzerinden geçmek istedi. Atını engele doğru çevirdi, mahmuzlarını atın karnına dokundurdu, «Haydi aslanım,» diye bağırdı.

At dörtnala kalkıp engele doğru hızla koşmaya başlamıştı. Geldi, geldi, tam engelin önüne varınca, atlamaktan vazgeçip birden duruverdi. Tabii, böyle bir şeyi beklemeyen Çetin de eyerin üzerinden fırlayıp kendini havada uçar buldu.

Az sonra belini tuta tuta kalkarken yanına koşan arkadaşlarına, «Bu at çok terbiyeli,» diye şikâyet etti. «Engeli tam atlayacağı zaman birden durup, 'önce siz buyurun', diyor.»

Şu garip dünya

ŞEMSİYELİ KUŞ

CAVA TAVUS KUŞU

TABİATİN TÜYLÜ YARATIKLARINDAN BİRKAÇ ÖRNEK

SEKRETER KUŞU

CURASSOW

AĞAÇ BOYUNDA

ZÜRAFA, YAŞAYAN MEMELİ HAYVANLARIN EN UZUN BOYLUSUDUR

BU HAYVANIN BOYNUNDA, KÜÇÜK BİR HAYVANINKİ KADAR KEMİK VARDIR

BAŞINI SUYA EYİP TEKRAR YUKARI KALDIRMASI HEM ZOR OLUR, HEMDE CANINI AÇITIR. BUNA KARŞILIK ZÜRAFA HİÇ YORULMADAN VE FAZLA GAYRET SARFETMEDEN SAATTE OTUZ MİL SÜRATLE GİDEBİLİR.

Doğan Kardeş
MÜŞABAKA KUPONU 4
Doğan Kardeş
İNDİRİMLİ KİTAP KUPONU 20 KUTUŞ

SON